

ANTZERKIA

Euskal taldeek harrera beroa izan dute Tarregako Antzerki Azokan

Erredakzioa | DONOSTIA

Herenegun amaitu zen Tarregako Antzerki Azokara (Katalunia) joandako euskal taldeen emanaldiek oso harrera ona izan dute. Vaiven antzerki taldearen *Sin vergüenzas* lanaren hiru emanaldietan, adibidez, sarrerak berehala agortu ziren. Gainera, Jon Calvo, Getari Etxegarai, Miren Ibarguren, Goraka Otxoa eta Maider Yabarrek sexua gaitzat hartuta eginiko antzezpenek ikusleen txalo zaparradak jaso zituzten.

Trapu Zaharra antzerki taldearen emanaldiak ere asko gustatu zitzaizkien Tarregan bildutakoei. Hala, *Pan con pan* obrak nahiz Jose Luis Pellizer pertsonaiaren ametsei buruzko antzezlanak harrera ona izan zuten azokan.

Ikusleen harrera ona ez ezik, programatzaileek ere harrera ona egin diete euskal antzerki obrei. Izan ere, Hortzmuga talde bizkaitarra Brasilgo eta Japoniako antzerki programatzaileekin jarri da harremanetan *Rekolore* obra herrialde haietan aurkezteko.

Tarregara joan zen laugarren eta azken euskal taldeak, Taun Taunek, Joan Brossa poeta kataluniarren unibertso poetikoan oinarrituriko *Kont Arte* obra taularatu zuen Tarregako Fira de Teatre al Carrer-en XXI. edizioan. Ikusle asko biltzea lortu zuten.

Europako azoka esanguratsua

Lau antzerki talde horiek Eusko Jaurlaritzaren Kultura Sailaren *Euskal Teatroa* ekimenaren barruan hartu dute parte Tarregako Antzerki Azokan. Seigarren urtea da Jaurlaritzak euskal antzerki taldeak azokara horretara joateko diruz lagundu dituen. Hain zuzen, Europako jaialdi esanguratsuenetako bat da Tarregakoa, eta Hego Ameriketatik ere programatzaile eta antzerkigile asko joaten dira hara. Gutxi gorabehera, 100.000 lagun bildu ditu aurtengo edizioak.

ZINEMA. Bi euskal zinemagileek euren jardunean bizitako esperientzien berri eman zuten

Olaia Salegi | DONOSTIA

Euskal zinemaren historia eta oraina izenburupean, herenegun hasi eta bihar bukatuko den ikastaroa antolatu du Euskal Herriko Unibertsitateak, Donostiako Miramar jauregian. Horrela bada, bertan izan ziren atzo Antxon Ezeiza zinema zuzendaria eta Angel Amigo zinema ekoizlea, Imanol Zumalde eta Santos Zunzunegui EHUKo irakasleekin batera.

Antxon Ezeizak euskal zinemaren inguruan dauden arazo eta gaizkiulertuei buruz hitz egin zuen. Hark esandakoaren arabera, euskal zinema kontzeptua harrigarria iruditzen zaio, txunditu egiten du erabat. Eta hori hala da, ondoko bi arrazoiengatik bereziki: ekoizpen teorikoa, batetik; gaizki-ulertze teorikoa bestetik. «Euskal zinemaren, gehiago dira filmeei, zinegileei eta zuzendariari buruzko liburuak, filmak, zinemagileak eta zuzendariak berak baino», dio Ezeizak. Beste alde batetik, euskal zinema definitzeko arazoa jarri nahi izan du mahai gainean: «Zer da euskal zinema, Euskal Herrian egiten dena bakarrik? Eta zertan da, bada, euskalduna Donostiako Zinemaldia?»

Franco hil osteko garaia jotzen du euskal zinemaren aldeko aldarrikapenak indartu zireneko garaitzat. Orduantxe ekin zitzaion, Antxon Ezeizaren hitzetan, «euskal zinema nazionala euskaldunek euskaraz euskaldunentzat egin» irmotasunez eskatzen. Hala bada, ahalegin horretan aurrerapauso egiteko asmoz, euskal zinema definizioa kendu, eta, haren ordeztan, euskal zinematografia nazionala definizioa erabiltzea komenigarriagoa izango zela erabaki zuten.

Euskal zinemaren arazoa

Euskal zinema hitzak dioten bezala, «euskal zinemak euskaraz izan behar du». Argi dago, baina, lurralde honetako zinema ekoizpena ez dela euskaraz bakarrik egiten. Esate baterako, 2000. urteko Bilboko Film Laburren Jaialdian, Euskal Herrian bertan ekoiztutako bederatzita hamar aurkeztu ziren. Guztiak gaztelania hutsean eginak, baten izenburua izan ezik: *Hilarria*.

Gaur egun, euskarazko zinema asko egiteko nahikoa zinemagile ez dagoela aitortzen duen arren, hau ez da arazo nagusia: «Borondate falta nabarmena da euskal zinemagileen artean, borondate eta interes falta». Izan ere, euskal zinemagileek zinema euskaraz ez ekoiztearen arrazoi nagusia hori horrela egiteak produktua

Ezeiza: «Euskarazko zinema egiteko borondatea falta zaie euskal zinemagileei»

Ezeiza eta Amigo euskal zinemaren kontzeptuaren inguruan dagoen nahasketaz aritu ziren atzoko EHUKo Udako Ikastaroetan

Antxon Ezeiza euskal zinemaren arazo eta gaizki ulertuez aritu zen.

PABLO S. QUIZA

ANTXON EZEIZA

ANGEL AMIGO

«Bikoizketak, hizkuntza originala ez sustatzeaz gain, behin betiko muntaiaren esanahia alda dezake»

«Gehiegi interesatzen ez zaizkigun egitasmoetan sartu behar izaten dugu sarritan. Inork ez digu ezer oparitzen»

EUSKAL EKOIZLEEN ESPERIENTZIAK

Amigo: hogeitazko esperientziaren ahotsa

Angel Amigo zinema ekoizleak Euskal Herrian zinema ekoiztearen esperientziak hitz egin zuen. Amigok hogeitazko urte daramatza lanbidean, eta oso ondo gogoratzen du zeri esker dagoen egun dagoen tokian: «Duela hogeitazko urte aurkeztu nuen Donostiako Zinemaldian nik neuk ekoiztutako lehenbiziko filma, *Segoviako ihesa*. Lan hura inflexio puntu bat izan zen euskal ikus-entzunezko bitartekoetan.

Bestalde, Amigo bat dator Ezeizarekin euskal zinemagintzaren inguruan dagoen kontzeptu nahasketari dagokionez: «Euskal zinemaz

hitz egitean, nahastu egiten dira kontzeptuak». Amigok, ordea, bereizketa zehatza egiten du euskal zinema zer den definitzeko orduan: «Euskal zinema Euskal Herrian egiten dena da, ez besterik».

Zine ekoizleak bere lanaren alderdi sortzaileaz jabetuarazi nahi izan zuen, eta ekoizleak proiektu bat gauzatu ala ez erabakitzerakoan eduki dezakeen garrantziak ohartarazi. Bere lana nahiko esker txarrekoa dela adierazi zuen: «Gehiegi interesatzen ez zaizkigun egitasmoetan sartu beharra izaten dugu zenbait kasutan. Bestalde, asko mugitu beharra izaten dugu handik eta hemendik».

Lan eta lan ari da Amigo: liburua idatzi du urteotako esperientziak bilduz, eta, gainera, Latinoamerikako zinemagileekin dihardu lanean.

merkaturatzeko orduan sor ditzakeen arazoetan dago —merkatuaren murrizketa—. Halaxe irizten du Ezeizak. Bestalde, «euskal zinema mu-

tua bi aldiz mutua» zela adierazi zuen, noizean behin agertzen ziren testuak gaztelaniaz aurkeztu baitziren. Eta horrek, «euskara ez sustatzeaz gain,

behin betiko muntaiaren esanahian eragin dezake. «Hizkuntza orok sentimentuak adierazteko modu propioa dauka eta».